

Moralsk resonnering

Karakteregenskaper:

Historie:

Trine, Anne og Lise går på samme trinn. De liker å spille basketball i friminuttene. Denne dagen er det 3 stykker på hvert lag. Trine, Anne og Lise er på samme lag. Anne og Lise synes Trine spiller skikkelig "ego" fordi hun ikke sentrer til dem, men bare prøver å skyte på kurven selv. Anne og Lise sier i fra til Trine, på en vennlig måte, at de ikke synes det er noe moro å spille på lag med henne når hun ikke sentrer til dem. Da blir Trine sur og roper til dem at det ikke er noe vits i å sentre til dem fordi de er så "dårlige" at de aldri treffer kurven likevel.

Etter skoletid så går Anne og Lise sammen hjem fra skolen. De snakker om basketballkampen med Trine, og synes hun oppførte seg skikkelig dårlig mot dem begge. Anne lurte på om ikke Lise har passordet til facebook til Trine siden de var bestevenninner tidligere. Lise sier at det har hun. Anne forteller at hun har noen skikkelige "kjipe" bilder av Trine som ble tatt på en overnattingstur med klassen, og foreslår at de legger disse bildene ut på Trine sin facebook siden Lise har passordet hennes. Lise svarer ikke med det samme, og Anne sier;" kom igjen da, synes du ikke Trine fortjener det når hun oppfører seg sånn mot oss?....."

Klargjøring av dilemma

Hva handlet historien om? Hva skjedde? Var det noen som fikk noe dilemma/valg? Fikk Anne noe dilemma/valg? Hva er dilemma?

Det er lurt å spørre elevene om dette er en situasjon/eller en lignende situasjon som de tror de selv kunne kommet opp i. Dette for å relatere dilemmaet til elevenes egen virkelighet.

Dilemmaet vi har tatt utgangspunkt i er om Lise skal bruke passordet til Trine, og logge seg inn på hennes facebook og legge ut noen litt "kjipe" bilder der, eller ikke.....

Det er viktig at alle er klar over hva dilemmaet er før man begynner å stille spørsmål.

Sp.mål 1

Syns du at Lise skal bruke passordet og legge ut "kjipe" bilder av Trine på hennes facebook?

- **Elevene svarer først kun:** Ja, legge ut bilder - Nei, ikke legge ut bilder - Vet ikke

- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Sp.mål 2

Dersom du visste at Trine hadde logget seg inn på en annens facebook tidligere og skrevet usanne og lite hyggelige ting om andre, syns du da at Lise skulle gå med på å bruke passordet til Trine og legge ut "kjipe" bilder av henne på facebook?

- **Elevene svarer først kun:** Ja, legge ut bilder - Nei, ikke legge ut bilder - Vet ikke
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Sp.mål 3

Dersom du visste at Lise sin storesøster var kjæreste med storebroren til Trine, syns du da at Lise skulle gå med på å bruke passordet til Trine og legge ut "kjipe" bilder av henne på facebook?

- **Elevene svarer først kun:** Ja, legge ut bilder - Nei, ikke legge ut bilder - Vet ikke
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Sp.mål 4

Dersom det var du som var Trine, hvordan ville du følt det dersom noen brukte ditt passord, og la ut "kjipe" bilder av deg på facebook?

- **Elevene svarer først kun:** Veldig bra - Bra - Ikke bra
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Sp.mål 5

Hvor greit syns du generelt det er å legge ut bilder av andre på nettet?

- **Elevene svarer først kun:** Helt greit å legge ut bilder av andre på nettet - Litt greit å legge ut bilder av andre på nettet - Ikke greit å legge ut bilder av andre på nettet?
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Sp.mål 6

Hvor viktig syns du generelt det er å holde det man har lovet andre, selv om en ikke er venner lenger?

- **Elevene svarer først kun:** Veldig viktig - viktig - ikke viktig
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Oppfølgingsspørsmål

- Det er veldig viktig å stille oppfølgingsspørsmål i forhold til hvilke umiddelbare - utsatte - evnt uante konsekvenser ulike valg og resonnementer kan få for alle de involverte partene i situasjonen.
- Lurt å stille oppfølgingsspørsmål i forhold til hvordan de involverte personene ville følt seg som følge av de ulike valgene og resonnementene som kommer frem.

Dersom det er naturlig, og det er noe elevene kan enes om, kan gruppa bli enige om en fellesbeslutning. Det er viktig å tenke på at den ikke skal komme for enhver pris, og elevene må uttale/være enig i den/det.

Det kan være nyttig å la elevene komme med forslag til gode løsninger på dilemmaet. Husk det er ikke noen fasitsvar, men det kan være flere positive forslag til gode løsninger. De positive forslagene kan skrives på flippover.